

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

От **Делян Славчев Пеевски**, ЕГН:8007276320 – народен представител от ПП „Движение за права и свободи” (ДПС) в 42 – ото Народно събрание

Относно : Конституционно дело №16 от 2013г., образувано по искане на 96 народни представители от 42-ото Народно събрание (ПП „ГЕРБ“), за установяване на настъпила на 14.06.2013 г. несъвместимост с положението на народен представител поради изпълнение на друга държавна служба и за предсрочно прекратяване на пълномощията на Делян Пеевски като народен представител.

ПОЧИТАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Ваше Определение от 04.07.2013г., постановено по конституционно дело № 16 от 2013г., образувано по искане 96 народни представители от 42-ото Народно събрание за установяване на настъпила на 14.06.2013г. несъвместимост с положението на народен представител поради изпълнение на друга държавна служба и за предсрочно прекратяване на пълномощията ми като народен представител, съм конституиран като заинтересована страна. Във връзка с това и в предоставения ми от Почитаемия Съд срок прилагам настоящото становище.

Считам подаденото искане за установяване на несъвместимост с положението ми на народен представител поради изпълнението на друга държавна служба и за предсрочното прекратяване на пълномощията ми като народен представител, за неоснователно, поради което Моля Почитаемия Съд същото искане да бъде отхвърлено, като във връзка с това навеждам следните съображения :

За всички съдилища,
к.с. № 16/13г.
15.07.2013г.

1. От значение за изясняването на фактическата страна на настоящия казус са следните факти и обстоятелства, а именно :

- с решение на Народното събрание от 14.06.2013 г. бях избран за Председател на Държавна агенция „Национална сигурност“, като на същата дата депозирах молба за освобождаването ми като народен представител;

- на датата 15.06.2013 г. обявих публично чрез медиите категоричния си отказ да заема длъжността Председател на Държавна агенция „Национална сигурност“, както и заявих очакването си Народното събрание да отмени решението относно моя избор;

- на датата 17.06.2013г., в изпълнение на тази своя категорична позиция, депозирах в деловодството на Народното събрание заявление с вх. № 354-00-385 за оттегляне на молбата за освобождаването ми като народен представител;

- на датата 19.06.2013г. Народното събрание, с изричен акт (решение), отмени предходното решение от 14.06.2013г. за избора ми за Председател на Държавната агенция „Национална сигурност“;

От така изложената фактическа обстановка може да бъде направен безспорния извод, че Народното събрание никога не е приемало изрично решение за прекратяването на пълномощията ми като народен представител, както и че т.н. „несъвместимост“ на положението ми на народен представител поради избирането ми на друга държавна длъжност, дори да приемем съвсем хипотетично единствено и само за целта на настоящото становище, че такава несъвместимост е възникнала на 14.06.2013г., е била прекратена с изричното решение на Народното събрание за отмяна на избора ми за Председател на Държавната агенция „Национална сигурност“, взето на датата 19.06.2013г., т.е. „несъвместимостта“ не е била налице към момента на подаване на процесното искане, както и няма да е налице към момента на постановяване на решението на Почитаемия Съд по настоящото конституционно дело.

2. Направеното искане, предмет на разглеждане в настоящото дело, е неоснователно, същото не е съобразено с материалноправните условия на закона и е необосновано, поради следното :

2.1. Съгласно разпоредбата на чл. 72, ал. 1 от Конституцията пълномощията на народния представител се прекратяват предсрочно при следните хипотези : (1). подаване на оставка пред Народното събрание; (2). влизане в сила на присъда, с която е наложено наказание лишаване от свобода за умишлено престъпление или когато изпълнението на наказанието лишаване от свобода не е отложено; (3). установяване на неизбираемост или несъвместимост, и (4). смърт. Според алинея втора на същата разпоредба, в случаите по точки (1) и (2), посочени по – горе, Народното събрание приема решение за предсрочното прекратяване на правомощията, а в случая на точка (3) – Конституционният съд установява наличието на неизбираемост или несъвместимост. Така изброените основание за предсрочно прекратяване на правомощията на народния

представител са изчерпателно посочени от законодателя и не могат да бъдат извеждани по тълкувателен път.

От гореизложеното може да бъде възприет безспорния извод, че подаването на оставка на народния представител не прекратява автоматично пълномощията на същия, като за да бъде постигнат този резултат (да се прекратят правомощията на народния представител) е необходимо гласуването с необходимото мнозинство на нарочен акт на Народното събрание, а именно – приемане на решение на Народното събрание за предсрочно прекратяване на пълномощията на народния представител, какъвто акт (решение) в процесния случай не е бил гласуван и съответно не е бил приеман от Народното събрание. В този смисъл, не е била изпълнена хипотезата на чл.72, ал. 2, във връзка с ал.1, точка 1 от Конституцията за предсрочното прекратяване на пълномощията ми като народен представител, поради подадената от мен оставка, тъй като Народното събрание не е приело изрично решение за прекратяване на пълномощията ми, като твърденията в обратния смисъл, наведени в искането, а именно – че депозираната от мен оставка има прекратителен ефект за пълномощията ми на народен представител (без изричен акт на Народното събрание), не може да намери опора, нито в Конституцията, нито в практиката на Конституционния съд и на Народното събрание, поради което не следва да бъде кредитирана при постановяването на решението по настоящото дело.

Аргументи в подкрепа на гореизложеното, а именно – че депозираната оставка няма автоматичен прекратителен ефект за пълномощията на народния представител, а е необходим изричен акт (решение) на Народното събрание, могат да бъдат изведени и от разпоредбите на Конституцията уреждащи предсрочното прекратяване на пълномощията на президента и вицепрезидента при подадена от тях оставка – чл.97, ал.1, точка 1, във връзка с ал.2 на Конституцията, съгласно които разпоредби при подаване оставка пълномощията на президента и/или на вицепрезидента се прекратяват с установяването от Конституционния съд на посочените в оставката основания, - т.е. пълномощията се прекратяват с вземането на съответното решение от страна на Конституционния съд. (В същия смисъл е Решение №11/1993г. на КС, постановено по конституционно дело №15/1993г. със съдия – докладчик Любен Корнезов, образувано по повод подадена оставка от Блага Димитрова като вицепрезидент на Република България, съгласно което решение „... оставката сама по себе си не е достатъчна за прекратяване на пълномощията, а съдът е длъжен да установи доколко това решение е резултат на свободно формирано волеизявление“).

Отделно от това, следва да се има предвид също, че подадената оставка на народния представител може да не бъде гласувана и/или да не бъде приета от Народното събрание, както и че същата оставка може да бъде оттеглена от народния представител преди гласуването на същата в пленарна зала, т.е. – това е още един аргумент в подкрепа на разбирането, че оставката няма автоматичен прекратителен ефект за пълномощията на народния представител. Примери в посока на неприемане от страна на Народното събрание на подадена от народен представител оставка могат да бъдат изведени нееднократно през последните години, като например – решението на Народното събрание от 1992г., с което не е приета оставката на народния представител Христофор Дочев, както и решението на Народното събрание от 1995г., с което не е приета оставката на народния представител Снежана Ботушарова, като в случая с Ботушарова е

било необходимо повторно внасяне на оставка от нейна страна и следващо решение на Народното събрание за приемането на същата и прекратяването на пълномощията ѝ като народен представител.

2.2. На следващо място, съгласно закона, за да породи правно действие изборът на едно лице за Председател на Държавната агенция „Национална сигурност“ (по – долу за краткост „ДАНС“) е необходимо да бъде осъществен следния сложен фактически състав, а именно : (1). Да е гласувано решение на Народното събрание за избор на конкретно лице за Председател на ДАНС; (2). Да е гласувано решение на Народното събрание за прекратяване на пълномощията на същото лице като народен представител (при положение, че лицето избрано за Председател на ДАНС е действащ народен представител); (3). Да е подписан клетвен лист, и (4). Да е подписан акт за встъпване в длъжност.

В процесния случай сложният фактически състав за избора на Председател на ДАНС е останал незавършен, тъй като не са били осъществени някои от посочените по – горе юридически предпоставки, а именно – Не е налице гласувано решение на Народното събрание за прекратяване на пълномощията ми като народен представител, както и Не е налице (не е подписан от моя страна) акт за встъпване в длъжност – трудов договор или какъвто и да е друг акт, необходим за встъпването ми в длъжността Председател на ДАНС, с което фактическият състав по избора ми за Председател на ДАНС не е произвел (и не е било въобще възможно да произведе) каквото и да е правно действие.

Горната последователност на правните действия, необходими за да е налице завършен фактически състав по избора на Председател на ДАНС, може да се изведе по аналогия и от реда за конституирането на конституционния съдия като такъв. За да е легитимен избор на конституционния съдия, същият трябва да даде своето съгласие за встъпване в длъжност като положи клетва и подпише клетвен лист. Подписването на клетвения лист легитимира избора на конституционен съдия единствено и само, ако се предхожда от надлежно освобождаване на избрания за съдия от заеманата до момента длъжност, като в тази връзка чл.6, ал.3 от Закона за Конституционния съд предвижда, че в срока до полагането на клетвата избраните или назначени конституционни съдии освобождават заеманите от тях длъжности и прекратяват дейностите, които са несъвместими със статута им на конституционен съдия – като държавни или обществени длъжности и длъжностите основаващи се на представителен мандат (длъжностите са изброени в чл.147, ал.5 от Конституцията). От направената аналогия следва безспорния извод, че за да е легитимен избор за конституционен съдия спрямо лице, което е народен представител, е необходимо преди полагането на клетвата от страна на това лице да са прекратени по надлежния ред пълномощията му като народен представител.

2.3. Съгласно чл. 68. ал. 1 от Конституцията народните представители не могат да изпълняват друга държавна служба или да извършват дейност, която според закона е несъвместима с положението на народен представител, т.е. – Конституцията въвежда изискването за липса на „несъвместимост“, но несъвместимостта като правен институт

не е самоцел на законодателя, а следва да защитава определени значими обществени интереси.

В мотивите на решение №5/1993г., постановено по конституционно дело №6/1993г. със съдия – докладчик Пено Неновски (по искане на 52 народни представители на 36 – ото Народно събрание за тълкуване на чл.65, ал.2 и чл.68, ал.1 от Конституцията), Конституционният съд е приел, че „... основната цел на несъвместимостта е да се осигури независимостта на народните представители, на законодателната власт изобщо, като се създадат гаранции срещу недопустими въздействия от страна на други, външни спрямо законодателното тяло сили -- държавни или недържавни по характера си Закриляйки народното представителство, несъвместимостта брани и интересите на обществото като цяло ...“.

С оглед на гореизложеното считам, че в процесния случай не е възниквала „несъвместимост“, която да застраши независимостта ми като народен представител или, ако приемете, че такава несъвместимост все пак е възникнала към датата 14.06.2013г. с избора ми за Председател на ДАНС и полагането на клетвата от моя страна, то последващо несъвместимостта е била надлежно прекратена с отменителното решение на Народното събрание, прието на 19.06.2013г.

На първо място, аз, с нито едно свое действие не съм застрашил независимостта на Народното събрание, като законодателен орган, както и независимостта си като народен представител, тъй като след избора ми за Председател на ДАНС не съм извършил каквито и да са правни и/или фактически действия, чрез които да се засегне независимостта, както на законодателния орган, така и моята – като народен представител, включително не съм подписал нито трудов договор, нито какъвто и да е друг акт за встъпването ми в длъжността Председател на ДАНС, както и не съм извършвал каквото и да е действие и не съм подписвал какъвто и да е друг документ по осъществяването на правомощията на Председател на ДАНС. В този смисъл, за краткия период от време между избора ми за Председател на ДАНС и отмяната на този избор от страна на Народното събрание, не са налице (и не са възникнали) каквито и да са правни последици, които да обосноват наличието на несъвместимост по смисъла и предпоставките, които Почитаемият Съд влага в този правен институт (изхождайки от мотивите на горепосоченото конституционно решение). Следва да се има предвид също, че в други действащи закони законодателят изрично е предвидил срок за преустановяване на несъвместимостта, възникнала при избора на определени държавни длъжности, какъвто е Закона за Конституционния съд, чиито чл.6, ал.3, във връзка с ал.2 предвижда срок от една седмица, в който избраните или назначените конституционни съдии трябва да освобождават заеманите от тях длъжности или да прекратяват дейностите, които са несъвместими със статута им на конституционен съдия, т.е. – това е още един аргумент в подкрепа на твърдението, изложено по – горе, че „несъвместимостта“ е правен институт осигуряващ независимостта на функционирането на държавния апарат и следва да бъде разглеждана именно на тази правна плоскост, като в хипотезата на Закона за Конституционния съд законодателят е приел, че наличието на несъвместимост в рамките на срока, в който същата трябва да бъде прекратена, няма да засегне по никакъв начин независимостта на избраните или назначените конституционни съдии.

На следващо място – избирането на народен представител на длъжност, несъвместима с пълномощията на народния представител, не прекрагява автомагично пълномощията, като за да има прекратителен ефект относно пълномощията на народния представител „несъвместимостта“ трябва да се установи от Конституционния съд със съответното решение – чл.72, ал.2, във връзка с ал.1, точка 3 от Конституцията. Това положение е възприето от Почитаемия Съд и в практиката на Съда – виж. решение №2/1992г. на КС, постановено по конституционно дело №2/1992г., с което са прекратени предсрочно пълномощията на народния представител Христофор Дочев поради наличие на несъвместимост, установена към момента на постановяване на решението – същият народен представител е бил и генерален директор на ДФ „Мизия“, както и решение №10/1993г. на КС, постановено по конституционно дело №10/1993г., с което са прекратени предсрочно пълномощията на народния представител Стоян Ганев поради наличие на несъвместимост – същият е бил и Председател на Общото събрание на ООН.

В този смисъл, дори и хипотетично да приемем единствено и само за целта на това становище, че „несъвместимостта“ е възникнала с избирането ми за Председател на ДАНС, то само по силата на този факт пълномощията ми като народен представител не могат автомагично да бъдат прекратени, т.е. в процесния случай не е налице „правопрекратающ акт с непосредствено действие“, както неправилно и необосновано се твърди в искането, като твърдение в този смисъл не може да намсри аргументи както в Конституцията, така и в практиката на Почитаемия Съд, поради което следва да бъде категорично отхвърлено.

Следва да се има предвид също обстоятелството, че „несъвместимостта“ се установява от Конституционния съд с решението за прекратяване на правомощията, т.е. – Почитаемият Съд първо трябва да констатира наличието на несъвместимост и на това основание да се произнесе относно прекратяването на правомощията на народния представител. В този смисъл предпоставка за конститутивното действие на съдебното решение е именно установяването на наличието на несъвместимост към момента на произнасянето (момента на прекратяването на правомощията на народния представител), а не към някакъв минал момент. В процесния случай, дори и да приемем съвсем хипотетично, че „несъвместимостта“ е възникнала към датата 14.06.2013г., то към настоящия момент несъвместимост не е налице – същата е прекратена с отменителното решение на Народното събрание от 19.06.2013г., поради което и Почитаемият съд няма как да установи наличието на несъвместимост към настоящия момент, което установяване от своя страна да е предпоставка (основание) за прекратяването на пълномощията ми на народен представител.

В заключение искам да обобща накратко изложените в настоящото становище твърдения и аргументи, обосноваващи неоснователността на направеното искане, а именно – в процесния случай (а) не е налице изрично решение на Народното събрание за прекратяване на пълномощията ми на народен представител в изпълнение на чл.72, ал.2, във връзка с ал.1, точка 1 от Конституцията, поради което и към настоящия момент продължавам да бъда народен представител, (б) не е налице завършен фактически състав по избирането ми за Председател на ДАНС

предвид липсата на изрично решение на Народното събрание за прекратяване на пълномощията ми като народен представител, както и предвид липсата на подписан от мен акт за встъпване в длъжността Председател на ДАНС, и (в) с оглед на предходните аргументи не е налице „несъвместимост“ по смисъла на закона, а дори и такава да е възникнала към 14.06.2013г. (приемайки това само хипотетично), то с решението на Народното събрание от 19.06.2013г., с което е отменен избора ми за Председател на ДАНС, Народното събрание е прекратило несъвместимостта, като такава въобще не е налице към момента на подаване на искането и няма да е налице към момента на постановяването на решението по настоящото дело.

С оглед на гореизложеното считам, че искането на 96 народни представители от 42-ото Народно събрание (ПП „ГЕРБ“) за установяване на настъпила на 14.06.2013г. несъвместимост с положението ми на народен представител поради изпълнение на друга държавна служба и за предсрочно прекратяване на пълномощията ми на народен представител, е неоснователно и като такава искането следва да бъде отхвърлено от Конституционния съд на Република България.

14.06.2013г.

Гр.София

С уважение : _____

(Делян Пеевски)